

Tr.ajdonos: „Prima” S. A. Bejegy. la Trb.
Bihor Psoc. 1798-1938

Feloldó kiadó:
Osv. PASZTOR EDENE

Alapította: PASZTOR EDE

Feloldó szerkesztő:
Dr. Zoltán János

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Dos. No. 810-1938. Ordonanța No. 15-1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea-Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

Chamberlain történelmi jelentőségű nyilatkozata az alsóházban

Anglia és Franciaország minden erejével
Lengyelország segítségére siet támadás esetén

London, márc. 31. Neville Chamberlain miniszterelnök péntek délután 2 óra 50 perckor jelent meg az alsóházban. A képviselők lelkesen fogadták a miniszterelnököt, aki azonnal szót kért és következőket mondotta:

— Mint azt már délelőtt alkalmam volt kijelenteni, az angol kormány számára nem erősítették meg azt a verziót, mintha Lengyelországot támadás fenyegetné. Az ezzel kapcsolatos híreket nem kell feltétlenül valóknak tekintenünk. Az angol kormánynak az az álláspontja, hogy szabad tárgyalások útján intézzék el a vitás kérdéseket, mert nincs olyan probléma, amit békésen nem lehetne elintézni.

— Mindenesetre örülünk, hogy alkalmam volt az angol kormány politikáját ismertetni körvonalazni. A kormány a nézeteltérések szabad tárgyalások útján való elsimítását tekintti a természetes és rendes eljárásnak. A békés eszközök kikerülésére semmiféle indokolása nincs, sem pedig annak, hogy erőszak, vagy fenyegetések útján rendeztesse a felmerülő differenciákat.

— Az angol kormány ebben az értelemben tárgyalásokat folytat más kormányokkal.

— Még mielőtt e tárgyalások befejezést nyertek volna, az alsóház tudomására hozom, hogy amennyiben olyan támadás történne, amely nyilvánvalóan veszélyeztetné Lengyelország függetlenségét és a lengyel kormány életbevágó érdekének tekintené egy támadással szemben való ellenállást, úgy az angol királyi kormány kötelességének érezné, hogy azonnal és minden rendelkezésére álló erővel és eszközzel Lengyelország segítségére siessen.

— Az angol kormány ma délelőtt ebben az értelemben biztosította a lengyel kor-

mányt.

— Bejelentettem továbbá, hogy a francia kormány értesítette az angol kormányt,

hogy a fentebbi eset fennforgása esetén a miénkkel teljesen azonos magatartást tanúsítana.

Anglia hajlandó teljes mértékben együttműködni a szovjettel

A miniszterelnök nyilatkozata mély benyomást gyakorolt az alsóházra.

Elsőnek Greenwood, a munkáspárt helyettes vezetője jelentkezett szólásra és a következőket mondotta:

— Az alsóház bizonyára kelőleg méltányolni tudja a miniszterelnök most elmondott nyilatkozatát amely következményeiben lemerve talán a legfonosabb nyilatkozat volt, amely az utolsó negyedszázad során ebben a házban elhangzott. A nyilatkozat tulságosan közelfekvő, semhogy behatóban tudnám kommentálni. Mindenesetre engedtessek meg nekem, hogy néhány kérdést intézzek a miniszterelnökhöz:

— Az első kérdés: a miniszterelnök nyilatkozata azt jelenti-e, hogy az angol kormány olyan politikát kíván megvalósítani, amely hivatva van elhatárolni és feltartani a támadást? Hajlandó-e a kormány azonnali intézkedéseket tenni és energikus akciót indítani az iránt, hogy más hatalmak is bevonassanak ebbe az

elrendeződésbe? Figyelembe vette-e az angol kormány Oroszországot, a béke védelméért indított akcióban való együttműködés szempontjából? Nem-e gondol a kormány arra, hogy az összes, valamely támadással szemben érdekelt hatalmakat békekonferenciára hívja egybe?

A szovjet nagykövet látogatást tett a külügyi hivatalban

Chamberlain azonnal válaszolt a kérdésekre.

— Mint az szavaimból nyilvánvilágított, nyilatkozatom arra van hivatva, hogy átmeneti periódusra nyújtson fedezetet. Szovjetország londoni nagykövete ma látogatást tett a külügyi hivatalban, ahol alkalmam volt Halifax külügyminiszterrel kimerítő vita során a kérdés összes vonatkozásait megtárgyalni. Mint azt önök tudják, Beck ezredes a jövőhéten Londonba jön, amikor is alkalmunk lesz vele egyéb intézkedéseket is megbeszélni, amelyek valamennyi-

en olyan maximális garanciákat vannak hivatva képezni, ami megakadályozhatja, vagy véget vethet a támadásnak.

Anglia örömmel venné, ha sikerülne Szovjetországgal a maximális együttműködést megteremteni

Greenwood: Hajlandó-e Anglia elmenni Szovjetországgal az együttműködés maximumáig?

Chamberlain: Igen. Anglia örömmel venné, hogy ha módjában állna Szovjetországgal a maximális együttműködést megteremteni.

— Ami Greenwood képviselő urnak a békekonferenciával kapcsolatos kérdéséről, közölhetem, hogy ez gyakorlati, hasznossági probléma. Nem foglalkozunk elvben állást egy ilyen kérdéssel szemben, ha gyakorlati szükségessége mutatkozik, úgy lépéseket teszünk egy ilyen konferencia összehívására ha azonban más eszközök és utak hatályosabbnak mutatkoznak, úgy természetesen lemondanánk a konferencia tervéről.

Chamberlain végül kijelentette, hogy nincs világnézeti akadály Anglia és Szovjetország között.

Chamberlain beszéde után a munkáspárti képviselők azon nézetüknek adtak kifejezést, hogy a jelenlegi politikai helyzetben Chamberlain az egyetlen ember, aki alkalmas a miniszterelnöki tisztség betöltésére.

Az elhangzott kérdések fölött egyébként hétfőn kezdődik meg a külügyi vita.

Egymillió embert koncentráltak a lengyel-német határon

London, ápr. 1. A londoni politikai körök a lengyel helyzetet igen komolynak ítélik meg. A News Chronicle című lap azt az értesítést közli, hogy Berlin és Frankfurt között több motoros egységet vontak össze s ezeket Lengyelország irányába indítják utnak. Az összes autók autókamionokkal vannak tele, amelyek gyalogos egységeket száll-

ítanak. Az utasok közlekedését megtiltották. A Daily Mail jelentése szerint több mint egy

millió ember indult el Varsón keresztül a lengyel-német határ felé.

A német sajtó szerint Németországnak nem volt támadó szándéka

Berlin, ápr. 1. Chamberlain nyilatkozatának elhangzása után a német távirati iroda jelentést adott ki, amely megállapítja, hogy Németországnak

nem volt támadó szándéka Lengyelországgal szemben.

A péntek esti német lapok az angol lapok „alfas haragságának” minősítik az a hírt,

hogyan Lengyelország ellen német támadás fenyeget.

A Berliner Borsenzeitung szerint Chamberlain nyilatkozatával megzavarta a békés atmoszférát, de ez nem téríteti le Németországot építő munkájáról. Chamberlain logikátlan kijelentése nevetésgessébe fullad. Amíg a demokráciák szíamokát hangoztatnak, Németország Hitler Adolf vezetése alatt tovább folytatja építő munkáját a német élettérben.

A Deutsche Allgemeine Zeitung szerint Chamberlain szavai nem jelentenek semmit, mert üres ígéretek, eddig is sok hangzott el a demokráciák részéről. Nem a szavak számi-

tanak, hanem a tények.

A „Völkischer Beobachter” megállapítja, hogy Németország álta az 1934. évi német-lengyel szerződést és sem Lengyelország függetlenségét, sem területi állományát nem veszélyeztette. Chamberlain szavai meg akarták mérgezni a lengyel-német viszonyt és áthidalhatatlanná tenni a meg egyezés útján történő rendezést.

Az olasz sajtó tartózkodó

Róma, ápr. 1. Az olasz sajtó egyelőre tartózkodó álláspontot foglal el Chamberlain kijelentéseivel szemben. A beszéd azonban mély hatást keltett, tekintettel arra, hogy két

olyan államról van szó, amelyekkel Olaszország jó viszonyt tart fenn.

A lengyel sajtó megelégedett

Varsó, ápr. 1. A lengyel sajtó Chamberlain kijelentéseit nagy elégtétellel regisztrálja. Megállapítják a lapok, hogy ez volt az első eset, amikor Lengyelország nyugateurópához hasonló kötelezettségeket vállalt Keleteurópában. Lengyelország az angol kötelezettség ellenére továbbra is független külpolitikát követ, amely első sorban a maga erejére támaszkodik és keresi a szomszéd államokkal és szövetségesekkel való jó viszonyt.

19

szelvény

amely összegváltva feljogosít 1 39 március – április hónapban tartandó húsvéti ajándékkakciónkban való részvételre.

Beck a húsvéti ünnepeket is Angliában tölti

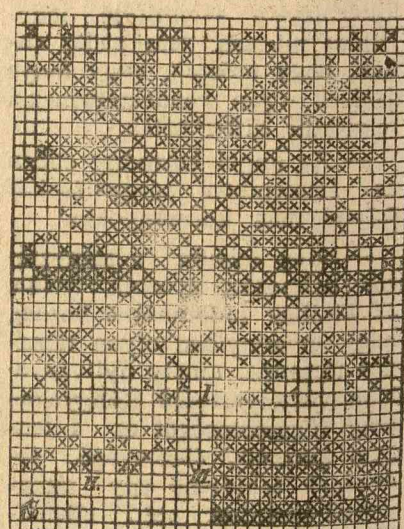
London, ápr. 1. Beavatott körökben úgy tudják, hogy habár Beck lengyel külügyminiszter ltáogatása április 6-ig tart, ha a jelenlegi nemzetközi események fejlődése nem teszi feltétlenül szükségessé, hogy Lengyelországban tartózkodjék úgy a húsvéti ünnepeket is Angliában fogja tölteni.

FELHÍVÁS

bizományosainkhoz!

A mai rendkívüli viszonyok arra kényszerítenek bennünket, hogy minden hitelezést teljesen beszüntessünk. Ennek alapján felszólítjuk t. bizományosainkat, hogy úgy az esedékes elszámolásokat, mint az ezek alapján nekünk járó pénzösszegeket haladéktalanul küldjék be a kiadóhivatalnak, mert csakis így módon tudunk mi is eleget tenni kötelezettségeinknek.

Eppen ezért a fenti indokok alapján arra kérjük t. olvasóinkat, hogy ha esetleg árusainkkal szemben bármily csekély tartozásuk is volna, azt szíveskedjenek a legsürgősebben kiegyenlíteni, nehogy az árusok emiatt fizetési kötelezettségüknek ne tudjanak eleget tenni.

Modern trikot No. 2. himzés mintája

- C ábra } I. Csillag
II. Kék disztiménny
III. Tarka rajz

A kereszt kékszínt, a kocka fehéret jelent.

Kuruzslónő nadragulya orvosságától meggyógyult a beteg

Aanyjára vetette magát és átakarta harapni torkát

Szatmár, április 1. Szántó Gusztáv 28 éves satmári fiatalember megzavarodott és elszállították a szigeti elmeigógyintézetbe. A szerencsétlen fiatalember, aki az Unió vagongyárban dolgozott, rohamában édesanyjára vetette magát és csaknem átharapta az idős asszony torkát. Szántó Gusztávot csak nagy nehezen tudták ártalmatlanná tenni.

A napokban megjelent a rendőrségen Szántó Miklós VII. lor ut 40. szám alatt lakó gazdálkodó, a megőrült fiatalember édesapja, aki kuruzslás és méregkeverés címén bünvádi feljelentést tett Szikszai Gyula Dobrudgea ucca 5. szám alatti asztalos felesége ellen.

Szántó Miklós feljelentésében előadta, hogy három fia van: Gusztáv, Miklós és Károly. Fiai gyenge, beteges emberek. Az idős gazdálkodó valahonnan megtudta, hogy Szikszai Gyuláné több beteget eredményesen gyógyított bajából ezért felkereste az asztalos feleségét, aki bizonyos összeg ellenében vállalkozott arra, hogy fiait tökéletesen gyógyítja.

A varázslónő hírében álló Szikszainé feketekávéban keverve az összekotyvasztott italt adott a betegnek.

Egy évig tartó orvoslás után a fiatalember állapota egyre rosszabbodott. Az addig épelméjű, értelmes Szántó Gusztáv napról-napra zavarosabban kezdett viselkedni, mignem március első felében kitört rajta a téboly.

Huszezer lej a „Sátán”-nak

A gazdálkodó feljelentésében mondotta, hogy fia tragédiája után Szikszainé kijelentette, hogy a gyógymód csak úgy lehet eredményes, ha na-

gyobb összeget „ajándékoznak” a rossz szellemnek. A másik két Szántó fiutól 20.000 leit kért Szikszainé. Miután az összeget megkapta, tovább folytatta a kuruzslást és Szántó Miklós, valamint Szántó Károly naponta bevették a Szikszainé által összekotyvasztott italt.

Nadragulya és mézpor

A feljelentés után a rendőrség beküldte az ital maradványait tartalmazó üvegeket a vegyvizsgáló hivatalnak. A vizsgálat megállapította, hogy a kotyvalék nadragulyagyökér és mézpor keverékéből van összeállítva.

Szikszainé őrizet alatt

A méregkeveréssel és kuta-

A Magyar Népközség vezetői dr Zigre Miklós kultuszminiszternél

Bukarest, ápr. 1. Dr. gróf Bánffy Miklós, a Népközség elnöke, a Front igazgatósági tagja dr. Szász Pál, a Front igazgatósági tagja, dr. Konopi Kálmán, dr. Mikó Imre és gr. Teleki Ádám tanácsstagok Bukarestben látogatást tettek dr.

Zigre Miklós kultuszminiszternél. A több mint egy órási kihallgatáson előterjesztették és részletesen megtárgyalták a romániai magyarság mindazon nagy horderejű kérdéseit, amelyeknek a megoldása a kultuszminiszter hatáskörébe tartozik.

Hitler kihallgatáson fogadta az új román követet

Berlin, ápr. 1. Hitler kihallgatáson fogadta Radu Crutescu ujonnan kinevezett berlini román követet, aki átnyújtotta megbízó levelét és a távozó köve visszahívó levelét.

Radu Crutescu beszédében méltatta a két ország között létrejött gazdasági egyezményt Hitler válaszában kiemelte a két ország közötti békés együttműködés jelentőségét.

Iskolakönyvek kötését

a legolcsóbban vállalja a

PÁSZTOR EDE cég

könyvkötészete, Piața Mihai Viteazul 4

Amikor utoljára járt pápa francia földön

VI. és VII. Pius küzdelmei Napoleonnal

Hír szerint a Szentatyának szándékában áll, hogy a nizzai eucharisztikus kongresszust személyes jelenlétével tisztelje meg.

XII. Pius pápa az elmúlt tavasszal, amikor még mint Eugenio Pacelli, bíboros államtitkár és pápai legátus a budapesti eucharisztikus kongresszuson képviselte a Szentiséket, megígérte a francia katolikusoknak, hogy a legközelebbi, nizzai eucharisztikus kongresszusra is el fog menni. Most, hogy időközben a pápai trónig emelkedett, nyomban érdeklődni kezdett a francia klérus, vajjon a megváltozott körülmények között is érvényes-e a pápa ígérete. Bár Vatikánváros hivatalos nyilatkozatot az ügyben még nem tett, félhivatalos értesülések szerint XII. Piusnak valóban szándékában áll, hogy ezúttal ne pápai legátus, hanem maga a pápa képviselje a Szentiséket a nizzai eucharisztikus kongresszuson.

Annak, hogy a pápa elhagyja a Vatikánt, tulajdonképpen kereken tíz éve, amióta Olaszország és a Vatikán megkötötte a lateráni békét, nincs már semmi akadálya. XI. Pius maga is elhagyta a Vatikánvárost több ízben és csak magas kora akadályozta meg abban, hogy hosszabb utra menjen. Hiszen az elhunyt egyházfejedelemben már tíz esztendővel ezelőtt 72 éves volt. A 63-ik születésnapján megválasztott új pápa azonban közel két évtizeddel fiatalabb elődjénél és így semmi csodálatos sincs abban, hogy ő, aki legátusi minőségében bejárta már az egész világot, ilyen, aránylag kis utra vállalkozik.

Európa számára viszont páratlan látvány, a katolikus egyház négyszázmillió hívője részére egyedülálló lelki élmény lesz az egyház fejének személyes megjelenése, amiről a rádió és a filmhíradók bőséges beszámolót fognak nyújtani, a távollevők részére is. Több, mint másfél százada, hogy római pápa utoljára jelent meg az európai kontinensen a saját akaratából. VI. Pius járt 1782-ben II. Józsefnél, akit eredmény nélkül igyekezett rávenni vallásellenes reformjai enyhítésére. És 125 éve annak is, hogy utoljára hagyta el pápa Franciaország területét, ahová bizony nem a saját jószántából utazott. Napoleon vitte oda fogságba VII.

Piust, aki csak a császár bukásakor szabadult.

VI. Pius pápa fogságban hal meg.

A jelenlegi pápa e két névelődjére bizony nem könnyű sorsot mért a végzet. VI. Pius volt az első, aki 1775-ben két-száz évi szünet után ismét fölvette e nevet, amelyen a katolikus egyháznak két szent pápája is volt: I. és V. Pius. Az azóta eltelt 164 év folyamán tizenegy pápa közül hét vette fel és viselte idáig 110 éven át a Pius nevet. De valamenynyik közül az aggasztó VI. Pius sorsa volt a legtragikusabb.

Két francia tartomány: Avignon és Venaissin tartozott 1472 óta, a pápák avignoni fogsága óta az egyházi állam fennhatósága alá. Ezt a két tartományt, amelyet francia

terület vett körül, a forradalom 1791-ben elvette a pápától és visszacsatolta Franciaországhoz. Öt évvel később pedig a diadalmas olasz hadjárat során Bonaparte seregei magában Itáliában támadták meg az egyházi államot, hiába kísérelte meg a pápa, hogy 21 millió frankkal semlegességet biztosítsa. A pénzt elfogadta Napoleon, természetesen Franciaország számára. Ezzel vetette meg óriási népszerűségének alapját, mert ettől fogva az eladósodott, idáig papírpénzzel operáló francia államnak nemcsak, hogy pénzebe nem kerültek közel két évtizeden át a hódító hadjáratok, hanem még anyagi bevétellel is jártak.

Napoleon tehát elfogadta a súlyos milliókat, azután mégis ürügyet talált az egyházi államba való betörésre és 1797-

Napoleon békülni akar az egyházzal

Azt tehát már nem érte meg a pápa, hogy visszatérjen a még ugyanabban az esztendőben felszabadított Rómába, amelyet a Franciaország ellen alakult második koalíció adott vissza az egyházi államnak. VII. Pius, akit 1800 március 14-én választottak meg Velencében pápává és aki nyilván tragikus sorsu elődjének a valószínűleg francia forradalommal szemben tanúsított rendíthetetlen magatartásával való azonosítását akarta azzal kifejezni, hogy szintén a Pius nevet vette fel, ünnepélyesen birtokba vette az Örök Várost.

Napoleon most már első konzul és még csak nem is tagadja, hogy a császárságra tör. Ehhez azonban szüksége van a pápa támogatására. Elhatározta tehát, hogy kibékül az egyházzal. 1801 július 15-én írják alá a konkordátumot Róma és Páris között.

VII. Piust is elfogatta Napoleon.

A diktátorok barátsága azonban nagyon megbízhatatlan — ezt hamar megtanulta a szerencsétlen Pius pápa. A mór megtette kötelességét, a mór mehet! Napoleon addig hízelt az egyháznak és a pápának, amíg szüksége volt rájuk. Most, hogy elérte a célját: a császárságot, aminek elérésében a katolikus klérus nagyon segítette, már nem kellett, hogy tekintettel legyen sem az egyikre, sem a másikra. Az első konfliktus közöttük

mingyárt a következő évben kitört. Napoleon elfogadta az olasz királyi koronát, holott a pápa azt hitte, hogy Olaszországot Napoleon neki fogja át engedni. De nemcsak, hogy nem engedte át, hanem fokozatosan még meglévő birtokait is elvette tőle a császár. Azon is összeütköztek, hogy a pápa nem volt hajlandó Napoleon öccsének, Jeromosnak egy protestáns nővel kötött házasságát felbontani.

A legsúlyosabb ellentétet azonban az okozta, hogy amikor Napoleon Anglia ellen elrendelte a kontinentális zárt, a pápa nem volt hajlandó ebben az akcióban résztvenni. Már 1805-ben elfoglalták a francia csapatok Anconát, 1806-ban Reventet és Pontecorvot, majd Miollis francia tábornok csapatai 1808 februárjában bevonultak Rómába, hogy a pápai államot, épüget, mint Európa többi részét is, elzárják az angol kereskedelem elől. Rómát ekkor Olaszországhoz csatolták, amely szintén a francia császárság része volt.

VII. Pius egy bullában kiátkozta mindazokat, akiknek a pápaság elleni hadjáratban részük volt, de a bullában Napoleont nem nevezte meg és a bullát se hozta nyilvánosságra. Amikor azonban 1809-ben Napoleon rendeletet adott ki, amelyben nyíltan kimondta az egyházi állam és Róma bekebelezését a francia császárságba, eskütelre szólított

ben a pápát a tolestinói béke aláírására készítette. Ez a béke most már szentesítette Avignon és Venaissin elcsatolását, de azonkívül elvette a pápától Bolognát, Ferrarát és a Romagnát is. Még ugyanabban az évben, december 28-án köztársasági forradalom tört ki Rómában. A pápa katonái levertek a lázadókat, akik — ők tudták miért — a francia követésre menekültek. A katonák utánuk löttek és véletlenül halálra sebeztek Duphot francia tábornokot.

Itt volt tehát a kitűnő alkalom a beavatkozásra. Napoleon bátyja, Bonaparte József francia vatikáni követ, akinek szerepe a római forradalom előkészítésében több, mint két séges, nyomban megszakította a diplomáciai érintkezést. Páris úgy tekintette a véletlen tragédiát, mint a békeszerződés megszegését és Berthier tábornok már februárban elfoglalta Rómát, ahol a Kapitólumban kikiáltotta a római köztársaságot.

Az aggasztóan pápát Sienába szállították, ahol egy kolostorban internálták. Innen Firenzébe, majd Velencébe vitték. Másfél esztendőig szenvedte VI. Pius a fogság maritumát, végül is 1799 augusztus 29-én, 82. évében francia földön rabként fejezte be életét Krisztus földi helytartója.

ta fel a püspököket, akik között a pápa többé nem egyház fejedelem, hanem csak az első a püspökök sorában, mint Róma püspöke, a pápa a kiátkozási bullát nyilvánosságra hozta, akkor a pápa is kiszegte a bullát a templomajtók belső felére.

Erre következett a katonai akció a pápa ellen. 1809 július 6-án este 11 órakor rohamozták meg a francia katonák a Quirinált, ahol akkor a pápa lakott. A Szentatya már aludt, amikor Radet tábornok kivont karddal jelent meg a pápa hálószobájában és így szólt hozzá udvarias hangon:

— Parancsom van arra, hogy Szentiségedet és Pacca bíborost őrizetbe vegyem!

Fél óra múlva már gördült is a kocsis a pápával és a bíborossal. Előbb Grenobleba, majd Savonába szállították katonai fedezettel VII. Piust.

Százhuszonöt év telt el ezóta. Ötnegyed század, amelynek során a pápák többé nem hagyták el Itáliát. És ha majd XII. Pius pápa a nizzai eucharisztikus kongresszus alkalmával ismét francia földre megy, egyáltalában nem azok az emlékek fogják kísértetni, amelyek nagy elődje szomorú sorsához fűződnek. Franciaországot az egyház legidősebb leányának szokás nevezni. — Nos, ez a lány a századok folyamán bizony többször volt az anyaszentegyház engedetlen gyermeke. Most azonban nagyon engedelmesnek látszik.

Ma lépett érvénybe az új postai díjszabás

Telefonon is lehet táviratot feladni - Megszűnik a levelekre alkalmazandó külön repülőbélyeg rendszere

Röviden már ismertettük az április elsején életbelépő új postai díjszabást. Ennek egyik legérdekesebb ujtása, hogy a posta vezérigazgatósága, valamint a nemzeti légügyi alap pénztára között megállapodás jött létre, amelynek értelmében a posta az általa elért bélyegforgalom után egy bizonyos százalékot fizet a repülő alapnak. Ezzel szemben a postai küldeményekre — az egyszerűbb kezelés végett — a jövőben nem kell repülőbélyeget alkalmazni, mert a repülőbélyeg illetéke már a postabélyegben bennfoglaltatik. Így tehát az új díjszabásnak az az intézkedése, hogy a levelekre hét lei postabélyeget kell alkalmazni, nem jelent árdragítást, mert a hét lei postabélyeg mellé repülőbélyeg nem alkalmazandó.

Az alábbiakban részletesen ismertetjük az új postai díjszabást, amely ma, április elsején lépett életbe.

Egyszerű levél: 20 gramig loco 5, más helységekre küldött levélre 7 leies bélyeg ragasztandó, 21—50 gr. között 7, 51—100 gr. 11, 101—250 gr. 21, 251—500 gr. 37, 501—750 gr. 53, 751—1000 gr. 69, 71 lei.

Egyszerű levelezőlap: loco 4, más helységekre 4 lei. Katonai levelezőlap loco 1, más helységekre 2 lei. Levelezőlap fizetett válasszal loco 7, más helységekre 7 lei.

Képes levelezőlap: Üdvözlő szöveggel, vagy szerencsekívánnal loco 4, más helységekre 4 lei. Bármilyen szöveggel 5 lei.

Névjegyek, vagy nyomtatványok: Üdvözlő, vagy részvét-szöveggel 1.50, 1.50. Bármilyen szöveggel 3.3.

Nyomtatványok: 50 gramig loco 1.50, más helységekre 1.50. 51—100 gr. 2.50, 101—250 gr. 4.50, 251—500 gr. 7.50, 501—750 gr. 10.50, 751—1000 gr. 13.50, 10.50, 751—1000 gr. 13.50, 13.50 lei. Ezer gramon felül csomagküldeményként portózzák.

Könyvek: 100 gramig (loco és más helységekre) 1.50, 101—250 gr. 2.50, 251—500 gr. 4.50, 501—750 gr. 7.50, 751—1000 gr. 10.50, 1 kg.—2 kg. 16.50 lei. Két kg.-on felül postai küldeményként portózzák.

Kis csomagok: 100 gramig loco 10, más helységekre 15, 101—250 gr. 12, 17, 251—500 gr. 14, 19, 501—750 gr. 16, 21, 751—1000 gr. 18, 23 lei.

Üzleti levelek: 250 gramig loco 5, más helységekre 6 lei, 251—500 gr. 8, 9, 501—750 gr. 11, 12, 751—1000 gr. 14, 15 lei.

Áruminták: 100 gramig 3, 101—250 gr. 6, 251—500 gr. 9 lei.

Ajánlási díj: loco 5, más

helységekre 8 lei.

„Express” díj: loco 10, más helységekre 15 lei.

Értékküldeményeknél 10.000 lei-ig minden 1000 lei, vagy ennek töredéke után 3 lei, 10 ezer lei-en felül minden 1000 lei, vagy ennek töredéke után 1 lei.

Utánvételezési díj: 200 lei-ig 1 lei, 500 lei-ig 3 lei, 1000 lei-ig 5 lei, 1000 lein felül 10 lei.

Más díjak: post-restant 5, reklamációk (egyszerű) 2, (beiktatva) 10 lei. Postafiók havi bérleti díja 100 lei.

Táviratok: 12 szóig loco 12, más helységekre postai zónák

szerint 18, 24, 30 lei, 13—50 szóig szavanként loco 0.75, zónák szerint 1.25, 1.75, 2.25 lei, 51 szóon felül loco 0.50, más helységekre 1, 1.50, 1.75.

Különleges táviratok pótdíjai: „fulger” loco 24 lei, más helységekre zónák szerint 36, 48, 60 lei. „Urgent” 12, 18, 24, 30 lei. Sokszorosított táviratok loco 12, zónák szerint 18, 24, 30 lei. Idegennyelvű táviratok 5, 10, 15 lei. Finom papírra nyomott táviratok díja 20, míg a vonaton kézbesítették 10 lei. Táviratoknak telefonon való közlése a központtal vagy innen a lakásra szavanként 6 lei.

Bata Jugoszláviában bőr- és gumigyárat létesít és cipőgyárat Amerikában építi fel

A zlini üzemet az angolok veszik meg

Bata, az ismert cseh cipőgyáros, saját repülőgépén, feleségével Londonba érkezett. Batát Londonba érkezése után valóságos megrohanták az újságírók és kérdéseket intéztek hozzá, hogy honnét jön, hová megy, mi a célja.

Bata mosolyogva állta az újságírók ostromát, elmondta, hogy Lengyelországon, Románián, Jugoszlávián, Olaszországon és Franciaországon keresztül tette meg az útját, nem politikus, hanem üzletember és Londonba is azért jött, mert tiszteletet akar kötni. Arra a kérdésre, hogy hazatér-e, kitérően azt válaszolta, hogy gyára Zlinben tovább dolgozik.

Mikor politikai természetű kérdéseket adtak fel neki házával kapcsolatban, ezt válaszolta:

— A Bata-cipő a legjobb és a legolcsóbb, viseljük önk is, uraim, mást nem mondhatok.

A Prager Tageblatt nagyobb cikkben foglalkozik Bata terveivel és a következőket írja:

„Bata János, aki az utóbbi események után repülőgépén elhagyta Zlin és Románián keresztül Jugoszláviába ment, új települési lehetőséget szerzett, koncernje számára. Nagyobb gyárakat akar létesíteni Jugoszláviában. Jugoszláviában új társaságot alapított, mely ha-

talmas bőrgyárat épít, ahol két ezer munkást fognak foglalkoztatni. A jugoszláv sajtó értesülése szerint Bata hatalmas tőkét akar investálni. Mint hírlík, Bata a közeljövőben — Északamerikába megy, ahol a Bata Schol Co. Belkamp környékén hatalmas területet vásárol. Itt akarja felépíteni Bata az amerikai Zlint, még nagyobb méretben, mint az eredeti. Olyan méretű konzernt akar Amerikában építeni, — hogy egész Amerikát elláthassa Bata-gyártmánnyal. Amerikában Bata egyelőre tízezer munkást fog foglalkoztatni. Az az angol lapjelentések szerint Bata Angliában egy angol társasággal tárgyalásokat folytat Zlin eladása ügyében s amennyiben a tárgyalások eredményre vezetnek, Zlin angol társaság kezébe megy át. Bata eladta a kezében levő Národnie Voviny cseh lap részvényeit is.

Mindezekkel a hírekkel szemben Zlinben illetékes körök kijelentették, hogy Bata a közeljövőben hazatér.

Lapkihordót lehetőleg gyakorlottat felvesz a Friss Ujság a Calea Victoria környékére, az esti órákra fix-fizetéssel és mellék keresettel. Jelentkezni lehet a kiadóhivatalban

Iskolakönyvek kötését
a legolcsóbban vállalja a
PÁSZTOR EDE cég
könyvkötészete, Piacs Mihai Viteazul 4

A HORIA KIVONAT

használ hűlés, idegesség, nátha, reumatikus fájdalmas betegségek ellen,

János bácsi

magát is ritkán lehet hallani mostanában. Még azt hittem, hogy bevonult.

— Nem vonultam be, csak figyelem az eseményeket. Tegnap beszéltem a fiam tanítójával, oszt megmondtam neki, hogy a tandíjbul le fogom vonni a földrajzórák árát. Ejurópa földrajzához most értek el, oszt megmondtam, ezt ne tanujja, inkább az tanujja meg, hogy mi az az életér.

— Miért, maga nem tudja, mi az az életér?

— Nem tudom, instállok, de valami csuda szerkezet lehet, mer' ennek segiccsigivel országokat lehet eccerre bekebelezni. Piacérrül mán hallottam, sintérrül is, de életérrül most először. Igaz, hogy valami hasonlóság van is a kettő között, csak éppen, hogy a sintér hurokkal fogja meg áldozatát, az életér pejig Berlinbe való meghívással.

— Olvasta, hogy Hacha elnök többször elájult, mielőtt aláírta volna a protektorátusi szerződés.

— Olvastam azt is, hogy megcáfolták, csak annyi igaz, hogy nem háromszor, hanem eccer ajult el. Gondolom — legalább is azokbul, amiket mostanába' mond — még most se tért magához.

— Hát a Mussolini és a Daladier beszédéhez mit szól?

— Egy pár hétig mostanába hallgatott Mussolinnyi, oszt mindenki azt kérdezte, hogy mijér hallgat? Sokkal érdekesebb vót, mint most, amikor Kalabrijászba naponta két beszédet is elmond. Vajjon azért utazott Kalabrijászba, hogy megmutassa Hitlernek, hogy ő nem akar mindig kibicelni, hanem ő is jáccani akarja ezt az új életér Kalabrijász játékot.

— Na és a Daladier beszédét?

— Mijután a szabadságrul beszélt és a beszédet arabul is elmondták, megdől az a régi közmondás, hogy aki nem tud arabusul, ne beszéljen arabusul.

HIRDETMEY. A város katonai ügyosztálya közli, hogy ápr. 4-én kedden d. u. 6-7 óra között a városháza nagytermében dr. Terjan Ignatie orvos légvédelmi előadást tart „Egészségügyi intézkedések, a sebesültek és gáztámadás értek kezelése, légi bombázás esetén”. A közönséget felkérjük, hogy minél nagyobb számban vegyen részt ezen az előadáson. Belépés díjtalan.

**Friss
TENGERI
MOSLÉK**

kapható

Löblé szeszgyárban

Calea Victoriei 6.

Tejeskávé
mindenkinék
és mindennap

Franch-ból és
Kneipp-ből

Lázás előkészületek az ápr. 5-i francia elnökválasztásra

Diszítik a versaillesi kastélyt

(Páris). Franciaország készül az elnökválasztásra.

Április 5-én a Harmadik Köztársaság megválasztja az állam főjét.

A versaillesi palotában már megkezdődtek az előkészületek. Ugyanúgy alakítják át mostan a történelmi palotát, mint a Vatikáni palotát a pápaválasztás alkalmával.

Két lakosztályt rendeznek be a kamara és szenátus elnökei részére. A lakosztályokban egy-egy fogadó-szalon, egy hálószoba, dolgozószoba és a munkatársak részére.

Külön gondot fordítanak a nemzetgyűlés elnöke szalonja díszítésére. Empire butorral rendezik be a szalont. Ezüstbrokát fog csillogni a kristálykövekkel díszített 250 kiló súlyú bronzcsillár alatt.

Egyedül ennek a lakosztálynak az értéke (butor, tapéta, bronzok) 40 millió lcf.

A foteleket, asztalokat és tüköröket Raoul Dugly festőművész tervei szerint készítették el.

A történelmi napon 71 szalon berendezését 10 vagonban szállítják Versaillesbe. A Luttordarabok elhelyezése három napot vesz igénybe.

A modern technika a választás szolgálatában

Az ősi versaillesi kastélyba bekerülnek a modern technika vívmányai: a telefon és rádió.

Egyébként az egész palota berendezésének költségeit a parlament két háza viseli.

A napkirály palotája 15-ös szór a nemzeti szuverenitás háza lesz. Most választják a Harmadik Köztársaság 15-ik elnökét és a köztársaság respektálja XIV. Lajos palotájának pompáját.

A francia köztársaságnak eddig 13 elnöke volt — 45

éven aluli egyetlen egy sem. Sorrend szerint: Thiers 71 éves volt, amikor az Elysée palotába lépett, Mac Mahon 65, Grevy 79, Carnot 50, Cassimir Perier 47, Felix Faure 54, Follières 65, Poincaré 53, Deschamps 64, Millerand 62, Doumergue 61, Doumer 76 és Lebrun 61 éves.

Lebrun izgalmas politikai érája

Lebrunt, mint a szenátus elnökét 630 szóval választották meg Paul Faure 114 szavazatával szemben.

Lebrun elnöklete alatt volt a legtöbb kormányválság Franciaországban.

A Herriot-kormány 6 hónapig volt uralmon, Paul Boncour kormánya 6 héttig, Daladier 8 hónapig, Albert Sarraut 27 napig, Chautemps 2 hónapig, a Stavisky-ügy bukottatta meg, Daladier 15 napig, megbuktatta az 1934 február 6-i véres tüntetés, Doumergue három hónapig, Flandin — Hitler barátja — 6 hónapig, Bouisson egyetlen napig, Laval 7 hónapon át. Sarraut 4

hónapig, Leon Blum egy évig, Chautemps 7 hónapig, majd újból 3 hónapig, Blum újból 28 napig és végül Daladier, aki tíz hónap óta van kormányon.

Sok jót tudnak Lebrunról

Mercy-le-Haut, a kis falu, ahonnan Lebrun származik, 50 házból áll. A Lebrun-család itt ősidők óta kisbirtokos; az ősi földön most az elnök fivére, Gabriel gazdálkodik, aki olyan ruhát visel és úgy él, mint a faluban a többi paraszt és a gyermekei is szántanak, vetnek, birkát legeltetnek, libát őriznek... Albert Lebrun tehetsége már az első iskolai évben feltűnt a falu rendkívül szegény papjának, aki elkezdett foglalkozni a gyerekekkel és tizenéveses korában levizsgáztatta a gimnázium negyedik osztályának megfelelő ismeretanyagból. — Tizenéveses korában felvették Albertet a náncyi liceumba és tizenkilencéves korában már okleveles mérnök volt. Tíz évig szolgált az államnak,

mint mérnök és azután képviselő lett: negyven év óta csak a politikának él. De sohasem volt nagy szónok és nem lett tíz-tizenkétszer miniszter, mint híres földije, Poincaré, vagy Briand... Nem politikai ügyeskedése, hanem emberi tulajdonságai vitték előre pályáján, a szenátus elnöki székébe és onnan (633 szavazattal 821 közül) a francia köztársaság élére.

Minden ellenkező híresztelés ellenére a jelek úgy mutatják, hogy Lebrun nem vállalja újból az elnökséget. Az elnök már ki is bérelt egy házat Párisban, ahová vissza akar vonulni.

Herriot és Chautemps kijelentették, hogy nem vállalják a jelöltséget. Pétain marsall, a jelenlegi burgosi negykövet kijelentette, hogy ha jelölik — ő ki fogja plakátoztatni, hogy nem vállalja a jelöltséget.

Akik elvállalnák, propagandát fejtenek ki jelöltségük érdekében: Henry Roy, a szenátus alelnöke, Queuille földművelésügyi miniszter, Henry Beranger, a külügyi bizottság elnöke, Justin Godart, Fernand Buisson, a képviselőház volt elnöke és Paul Marchendau.

Daladier megválasztásáról is sokat beszéltek. A feljhatalom birtokában a mai helyzetben aligha fogja kiengedni kezéből a kormányrudat, még az elnöki pozíció kedvéért sem.

Lebrun mégis vállalja az elnökséget

Páris, márc. 31. A francia közvéleményt a köztársasági elnökválasztás foglalkoztatja. A szenátus a szocialisták kivételével Lebrunt kívánják megválasztani ismét elnöknek. — Lebrunnal az elnökválasztás ügyében, tárgyalt a szenátus elnöke, majd Herriot kereste fel, aki tájékoztatta az elnököt a pártok álláspontjáról. Lebrunnek az volt az álláspontja, hogy az újból való jelölést sem mi szín alatt sem vállalja, — most azonban szó van arról, hogy rövid időre mégis vállalná a köztársasági elnökséget. Daladier miniszterelnök megkísérlé, hogy Lebrunt állás-

pontja megváltoztatására bírja.

A párisi lapok jelentése szerint egyébként eddig ötvenen küldték be jelöléseket a köztársasági elnöki tisztségre.

Az ön-jelöltek között többek között szerepel többek között egy burgognei szatócs és egy normandiai kertész is. Franciaország minden részéből akadt jelölt. Néhányan a jelölési nyilatkozathoz születési és erkölcsi bizonyítványt is mellékeltek.

Pierre de la Pommeraye, a szenátus főtitkára, akikhez a jelölések beérkeztek, udvarias

levélben közölte az illetőkkel, hogy — ahoz, hogy valaki elnök legyen, semmiféle igazoló irat nem szükséges, de ha a jelölt urak helyesnek találják, megmutathatják irataikat a nemzetgyűlés minden egyes tagjának, stb.

Az elnökjelöltek között szerepel egy új név is. Joseph Balx 43 éves le-mans-i munkás, a hadikereszt és katonai medália tulajdonosa. A jelölést ajánlott levélben küldte be a belügyminiszternek.

Programja rövid: Biztosítani a kisemberek jólétét, felemelni Franciaországot, biztosítani a határokat.

Miniatűr világkiállítás Svájcban

A jövő hónapban nyílik meg Zürichben a legérdekesebb kiállítás -- Műfolyó, a világ legnagyobb mozdonya, 250 ezer tölgyfa és egyéb csodák a zürichi tündéerkertben

Zürich, március végén. Csak boldogan és csak meghatva írhat az ember erről a kiállításról, amely most Zürichben készül és amely a jövő hónapban fog megnyílni, egy szabad szabadságára büszke kis nép mérhetetlenül gazdag kiállításáról, amelynek „Svájci országos kiállítás” a szerény neve. A kiállítást nem először tartják meg, de pontosan huszonöt év óta nem állította ki Svájc kincseit és büszkeségeit; utoljára pedig tragikus történnel függ össze a „Schweizerische Landes-Ausstellung” megnyitása. Erről a tragikus eseményről csak suttogva beszélnek a Zürichi tó partján és a munkások ezrei, a 28 építész, a száznál több igazgató és rendező már megkönnyebbülten sóhajtanának fel, ha a kiállítás napja elmúlt volna. Mert hiszen az utolsó svájci világkiállításra épp ennyi ambícióval, ennyi lelkesedéssel, ennyi odaadással, ennyi fáradtságos munkával készültek — huszonöt évvel ezelőtt. Huszonöt éve. Vagyis 1914 nyarán. A kiállítás megnyitásának napján tört ki a világháború...

30 hektár, 175 méter magas kötélpálya és egy elsüllyeszthető cirkusz

A zürichi kiállítás a tó két partján épült, vagyis a kiállítást угyszólván a két paron épült város szegélyezi. A 28 építész, aki több mint egy éve éjjel-nappal dolgozik, egy 130.000 négyzetméteres területet épített be teljesen, míg a kiállítás területe maga 30 hektárt tesz ki. A statisztika számai meglevenednek az ember előtt, ha végigjárja a kis várost, amely Zürich város szívében épült. Így például az utazó, aki ma Zürichet meglátogatja, bizonyára észreveszi, hogy a két paron — egymással szemben — két óriás torony emelkedik az égbe, két kisebb Eiffel-torony, amelyek még nem léteztek, amikor az ember utoljára látogatta meg Zürichet. Ez a két torony a kötélpálya két végállomása, azé a kötélpályájé, amely a kiállítás jobboldali és baloldali partját egymással össze fogja kötni, amely tehát a tó felett épült. Az Alpesek országa, Svájc, a kötélpályák országa is. Így pedig, ahol a hegyek csak távolról látszanak, egyszerűen két Eiffel-toronyra „akasztották” a kötélpályát, hogy ne hiányozzék itt sem ez a legjellegzetesebben svájci közlekedési eszköz. Egy teljes kilométer hosszú a kötélpálya, amely 175 méter magasságban

ropi az embert a tó felett, a kiállítás egyik részéből a másikba. A tó felett persze egyben feltárul az egész város és a svájci Alpesek nagy részének képe.

De hát persze a jó svájciak nemcsak mulattatni akarják a közönséget, hanem mindenképp meg akarják ismertetni a világ minden részéből érkező látogatókkal az ország kincseit és vívmányait. Balra a disztértől fekszik például a mintahotel. Kétemeletes hotel építettek ide a tó partjára a svájciak, tele virággal, tele nappal és levegővel. Ebben a mintahotelben mintaszemélyzet fog működni a kiállítás tartama alatt. Az egyes szobák a technika minden vívmányával készültek és elég talán, ha példaként említem fel, hogy az egyik szobában, amelyben magam is szívesen laknék, hosszabb ideig, nem kevesebb, mint 16 különböző lámpát láttam. Lámpa a szekrényben, lámpa az ágy alatt, lámpa a széken és lámpa az éjjeliszekrény fiókban. A folyosókon ide-oda futnak már most a beöltözött „groom”-ok és csak arra a kérdésemre nem tudnak felelni a kiállítás építései, hogy vajjon „mintavendégeket” is elfogad-e a mintahotel. Benyomásom mindenestre az volt, hogy ezekben a mintavendégekben nem igen bizik a hotel tisztaságát.

Mi a leghíresebb a svájci hoteleken kívül? A svájci tej, a svájci csokoládé és a svájci óra. Mindegyik külön épületet foglal el. A svájci óra pavillonjában 100.500 kerék forog és sokszáz óra ketyeg. A kétemeletes pavillonban helyezték el a világ legnagyobb és legkisebb óráját. Két emelet magas a legnagyobb óra, egy apró gyűrűben foglaltatik a legkisebb. Egy 26 méter magas toronyban pedig 26 toronyórát helyeztek el, amely mind más és más muzsikát játszik kétszer naponta. Ha az ember nagyon kéri, itt biztosan megkaphatja azt a sokat emlegetett „toronyórát láncal...”

A tejcsarnok, amelyben bemutatják, hogy miként készül a svájci sajt és a svájci vaj, naponta 100.000 liter tejet fog kiárusítani a „tejbárban”. És hogy az embernek ne csak gépies elképzelése legyen a tejgazdaságról, igen nagy helyet foglalnak el a kiállítás legelői és istállói. 600 darab tehén érkezik a következő hetek folyamán a Zürichi tó partjára és a mintaparasztház közelében — egész mintagazdaságot építenek fel éppen most —

ugy rendezték be, hogy állandóan három svájci paraszt a fejés műveletét mutathassa be a nagyvárosi közönségnek. — Ami pedig a svájci csokoládét illeti, a gyerekek ingyen kapnak kóstolókat, míg a mamák számára a csokoládépavillon egy külön meglepetést készít. A kis ház közepén a mozi egy úgy találmányt mutat be: a filmreceptet. Naponta hat órán keresztül filmesített recepteket adnak elő a világ ebben a legeredetibb mozijában, amely csak sajátkészítményű filmjeit vetíti a lepedőre.

A gyerekek számára külön „gyermekparadicsom”-ot építettek Zürichben. Bár nézetem szerint itt minden gyermekparadicsom. Magam is gyermeknek éreztem magam például, amikor végigvezettek azon az alpesi úton, mely egy bizonyos magasságban végig-

A világ legnagyobb mozdonya

Mindent leírni, amit a „Schweizerische Landes-Ausstellung” nyújtani fog — lehetetlen ennek az első kis beszámolóknak a keretében. A kiállítás nev olyan szerény és száraz, mint amennyire sokszor száraznak és fantáziánélkülinek tűnnek a svájciak — ameddig nem ismeri meg őket az ember közelebből. Lehetetlen tehát leírni mindent, amit láttam, ennek a látogatásnak a keretében, amely az első újságírói vizitje volt a kiállításnak. Ezért csak gyorsírói útemben álljon itt — befejezőül — néhány apró részlet.

A kötélpálya — mint már említettem — két torony között lebeg. A két tornyon két vendéglő van éppen most épülőben. Aki nem engedheti meg magának, hogy magassági fűrdőhelyen töltsen a nyarat, ide rándulhat. Minden egyes vendéglőhöz lift vezet fel. A kötélpálya teherpróbáját 100 tonnával kísérelték meg. (22 vendéglő különben 12.000 vendéget fogad be).

A svájci közlekedés mintapavillonjában nemcsak mintapályaudvart láthat az ember. Hanem erről a mintapályaudvarról el is lehet utazni Zürich város belsejébe. Itt egyébként egy kacskaringós utat építettek a svájciak. Autóutat. Ezen az autóúton versenyeket fognak tartani. A közlekedés pavillonjába látogatásom napján érkezett a világ legnagyobb villamos-mozdonya, amely 12.000 lóerős. A mintapályaudvar mögött mintahangár van épülőfélben.

A borok pavillonjában száz hordóból száz svájci bor kós-

visz az egész kiállításon. Ezt az alpesi utat valódi vizesések szegélyezik. Az egyik ilyen vizesés 100 méter magasságból zuhan le.

— Próbálja meg, Uram — mondotta a mérnök, aki vezetett — ennek a vizesésnek jeges vize valóban az Alpesekből jön.

Hogy ez mennyiben volt tréfa, nem tudtam persze ellenőrizni, miután az alpesi vizesések vizét nem kedvelem.

De hát a gyerekek pavillonjáról akartam beszélni, amely az olimpiai méreű sportterek közelében fekszik, a kiállítás legvégső szélén. Ebben a gyermekparadicsomban megelvenedik minden egykori álom. Nemcsak, hogy itt ponny-kocsikon közlekednek a kis látogatók, hanem itt minden játékszer óriási méretű valósággá válik. A látogatók valódi konyhában játszhatnak főzőcskét, valódi boltban árusíthatnak egymásnak és a babaház akkora, hogy kisebb villának is beillik. A gyerekek pavillonja mögött pedig már most ott libeg a levegőben a léggömb, amely állandóan üzemben lesz. Ez a léggömb persze ijesztően emlékeztet a háború előtti idők attrakcióira. És az 1914-i kiállításra...

tolója folyik. A borpavillon az „alkoholmentes” pavillon mellett fekszik. (A magam részéről ezt az egyet nem tartom sikerült ötletnek. Nem tudom elképzelni, hogy az alkoholmentes pavillon kibírná 100 bor konkurenciáját).

Az egyik épületnek — egy vörös háznak, amely az elektromosság palotája és a kémiai laboratórium modellje között fekszik — az a neve, hogy „Soll und Haben”. A könyvvitel háza ez. Az egyik terem a kereskedelmi utazó lehetőségeit és vívmányait mutatja. Ezt a termet szellemesen így hívják: „Von Merkur zum Prinzen von Wales”. Ebben a közgazdasági pavillonban az egyes országok pénzforgalmát apró, kivilágított folyók formájában mutatják be. A külkereskedelem és a kiviteli statisztikái is mind — mozognak. Ez a kereskedelem tehát, amely valóban „mozog”.

A kiállításnak két színháza van. Az egyiket háromórás ünnepi játékkal nyitják majd meg. Ennek a színháznak 35 méteres elsüllyeszthető zenekara van. Az egész színházat pedig egyetlen egy kézfogással egy perc alatt szabadtéri színházzá lehet átváltoztatni. A tető eltűnik. A zürichiek már most mosolyogva „kabriolet-színháznak” nevezik a Landesaussstellung szinpadát. A második színház: divatszínház. A manekenek — 18 szebbnél-szebb leány — már ma a kiállítás területén élnek.

Az attrakciók pavillonjában különben kis Monte-Carlot engedélyezett, a kiállítás tartamára, Svájc, amelynek terü-

én, különben tudvalevőleg ti-
os a játék. Igaz, hogy ebben
a zürichi Monte-Carloban két
rank a legmagasabb tétel.

A kiállítás költségei eddig
örülbelül kétmilliárd leinek
felelnek meg. A vezetőség sze-
int a kiállítás rendezői ki-
rognak jönni az előirányzott
püdzsével. Szerintem ezek-
után a kiállítás rendezőit is
ki kéne állítani.

De beszéljünk komolyan. A

kiállítás igazgatója, Meili dr.,
aki fáradhatatlanul dolgozik
évek óta, azt mondta a látoga-
tásom végén, hogy nézete sze-
rint a „Landesausstellung” a
demokrácia, a haladás és a
becstületes munka propagató-
ra kell hogy legyen. És itt rej-
lik valóban a Schweizerische
Landes-Ausstellung” jelentő-
sége. E négy milliós nép hu-
szonkét kantonban él és négy
hivatalos nyelvet beszél. Min-
den, amit épít, bábeli tornyot
kellene, hogy legyen. Csak-

hogy ezt a bábéli tornyot a
szabadság és összetartás szel-
leme építi. Mint ahogy a 250
ezer tölgyfából és 40 ezer cöl-
lópón épült kiállítás ezer és
ezer munkása tökéletes egyet-
értésben dolgozott, úgy dol-
gozik tökéletes egyetértésben
a négy milliós nemzet. Nem-
csak mintahoteleket és minta-
gazdaságokat mutat be a
svájci kiállítás, hanem — ami
ennél fontosabb — egy minta-
országot is. Egy bábeli tornyot,
amely felépült....

vényre osztottak fel, ma azon-
ban egy ilyen 250 frank névér-
tékű részvény 25.000 frankot
ér. 1870-től 1932-ig a társaság
tisztá haszna három és rélmil-
liárd frank volt, amiből két és
félmilliárd a részvényeseknek
jutott.

Katonai LIVRET könyvecskék

ismét kaphatók a
Pásztor Ede cégnél
Oradea, Piața M. Viteazul
4. sz. Telefon 2800.

Néhány adat a Szuezi- csatornáról, amely az olasz-francia ellenfétek egyik főpontja

A szuezi csatorna kérdése
ismét napirenden van és sok
vitára ad alkalmat politikai,
jogi és gazdasági szempont-
ból.

A csatorna egyiptomi terü-
leten fekszik. Amikor Anglia
1922-ben 30 évi uralom és 8
évi protektorátus után elismer-
te Egyiptom függetlenségét —
mint ismeretes — a független-
ség elismerését bizonyos fel-
tételekhez kötötte. Az első fel-
tétel a Szuezi csatornára vo-
natkozott, mint amit az angol
birodalmi védelem egyik leg-
fontosabb pontjának tekinte-
nek.

A politikai kérdéseket angol
— egyiptomi szerződésekkel sa-
bályozták. A csatorna tehát
Egyiptom fennhatósága alatt
áll és Egyiptom befolyást en-
ged Angliának a különböző
britt érdekek megvédése érde-
kében.

A csatorna jogi helyzete tel-
jesen világos. A csatornát 1869-
ben nyitották meg és a hajó-
zást alkirályi helybenhagyással
szabályozták.

Hosszú tárgyalások után az
1888 évi konstantinápolyi egyez-
ményben kimondták, hogy a
hajózás bárki számára és bár-
mikor szabad. Ezt az egyez-
ményt mindig betartották, csak
az olasz—etiop konfliktus ide-
jén vetődött fel az a terv, hogy
megakadályozzák a csatornán
a szállítást — de végül is, sen-
ki sem tért el az 1888 évi
egyezménytől.

A szóbanforgó kérdések gaz-
dasági jellegűek és teljesen kü-
lön lehet választani a jogi és
politikai kérdésektől.

Az egész probléma tulajdon-
joga a Csatorna Társaság alap-
szabályainak módosítására
zsugorodik össze, oly módon,
hogy a) nemzetközi vezetés
alá kerüljön és ne két állam
monopoliuma legyen,; b)
olyan díjszabást állapítsanak
meg, ami megkönnyítse a szál-
lítást.

A szabályzat 200 millió
frank alaptőkéit ír elő, ami
400.000 darab, egyenként 500
frankos részvényből áll. Csak-
nem 200.000 részvény Francia-
országban van, Velence 1083
részvényt vásárolt, Piemont
1353-at. Sok részvényt vásá-
rolt Spanyolország, Hollan-
dia, Saud, egyiptomi alkirály

64.000 részvényt jegyzett, majd
még átvett 177.000 darabot,
amelyeket azután Anglia vásá-
rolt meg. Angliának 1875-ben
három helye volt az igazgató-
ságban, a 21 francia igazgató-
sági tagsággal szemben. 1883-
ban tíz helyhez jutottak, ké-
sőbb kapott egy helyet Hol-
landia, majd 1899-ben Német-
ország is — amelyet 1914-ben
elvesztett, 1937-ben Egyiptom
is bekerült, úgy hogy a mai
helyzet szerint a 32 igazgató-
sági tagság közül 10 angol, 19
francia, egy holland és kettő
egyiptomi.

Mindezekből le lehet szűrni,
hogy Hollandia, mint az egyik
legjelentékenyebb forgalmat
lebonyolító állam, egy helyet
kapott az igazgatóságban. —
Most ugyanezen a címen he-
lyet követel Olaszország is.
Megállapították, hogy a csa-
torna — ha nem is kizáróla-
gos, de majdnem egyedüli —
urai a franciák.

Franciaország nehézménye-
zi, hogy Olaszország követelé-
sei csak ellene irányulnak és
Anglia ellen nem. Sőt — sze-
rinte — Egyiptom megkérdé-
zése is szükséges, inerci Egyip-
tom a koncesszió lejártával,
1968-ban a csatorna és a be-
rendezések kizárólagos tulaj-
donosa lesz.

Az olaszok szerint viszont
Franciaország tulajdonában
van az igazgatóságok abszolút
többsége és az olasz kívánsá-
gok nemcsak az igazgató-tag-
ságok számának csökkentésé-
re, hanem a Csatorna Társa-
ság alapszabályainak a meg-
változtatására is irányulnak.

Az olasz felfogás azt han-
goztatja, hogy a franciák két-
ségbevonhatatlan érdemei mel-
lett, a mű gyakorlati megvaló-
sítása érdekében sokat dolgoz-
tak az olaszok és az egyipto-
mik is.

A Csatorna Társaság bevé-
tele az első öt évben nem volt
számontevő, a hatodikban nö-
vekedni kezdett és azután ha-
talmos méreteket öltött.

Anglia 177.000 részvényt 4
millió font sterlingért vásárolt
és azóta, 1932-ig, 43 millió
fonton felüli osztalékokat kap-
tak. 1870-től 1912-ig a részvé-
nyek középértéke körülbelül

2300 százalékkal emelkedett.
1934-ben minden 500 frankos
részvényt két 250 frankos rész

Új gyorsvonatjárat Kolozsvár és Nagy- bánya között

(Bukarest.) A CFR. vezér-
igazgatósága a Bukarest-Nagy-
várad és Apahida-Dés-Nagybá-
nya közötti vasúti forgalom
feljavítása érdekében március
25-től kezdődőleg elrendelte
két, Kolozsvár—Apahida—Dés
—Nagybánya között közleke-
dő gyorsvonat-szerelvény be-
állítását. Az új gyorsvonatok
a 414. és 413-as rendszámot
viselik. A 414-es gyors Kolozs-
várról 23 órakor indul. Sza-
mosujvárra érkezik 0.12 per-
cor, Désre 0.30, Zsibóra 2.03
és Nagybányára 3.23 perckor.
Apahidán csatlakozás van a
31-es Rapiddal, amely 14.00
órákor indul Bucurestiből. A
413-as gyors indul Nagybányá-
ról 3.55 perckor, Zsibóról 5
óra 40 perckor, Désről 7 óra
26 perckor, Szamosujvárról 7
óra 45 perckor és Kolozsvárra
érkezik 8 óra 45 perckor. Apa-
hidán csatlakozása van a 32-es
Rapiddal, amely Bucurestibe
érkezik 18 óra 32 perckor.
Ugyancsak a fenti vasútvona-
lon történő közlekedés feljavi-
tása érdekében a jelenlegi
4164. és 4165-ös Kolozsvár—
Dés között közlekedő moto-
rosvonatokat március 25-től
kezdődőleg gőzvonattal cserél-
ték fel és ezek a szerelvények
a kolozsvár—dési vonalait
Nagybányáig meghosszabbít-
ják. A 4164. számú személyvo-
nat indul Kolozsvárról 19 óra
38 perckor, Szamosujvárra ér-
kezik 20 óra 48 perckor, Dés-
re 21 óra 0.7 perckor, Zsibóra
23 óra 0.2 perckor és Nagy-
bányára 1 óra 0.5 perckor.
Apahidán csatlakozása van a
nagyvárad-i személyvonattal és
a gyorsal, amely Bucuresti-
ből indul 8 óra 15 perckor. A
4155. számú személyvonat in-
dul Nagybányáról 6 óra 37

perckor, Zsibóról 8.48 per-
cor, Désről 10.52 perckor, Sza-
mosujvárról 11.09 perckor és
Kolozsvárra érkezik 12.25
perckor. Apahidán csatlako-
zása van a Nagyvárad felé ha-
ladó személyvonattal és a
gyorsal, mely Bucurestibe ér-
kezik 23.50 perckor. Ugyan-
csak március 25-től kezdődő-
leg a Dés—Zilah között közle-
kedő motorosvonat menet-
rendje a következőképpen mó-
dosult: Désről indul 7.08 per-
cor (6.20 p. helyett), Zsibóra
érkezik 9.13 perckor és Zilah-
ra 10.05 perckor (9.12 perc
helyett).

Szövet maradványok

öltöny, kabát, kosztüm méret-
ben is. Vászón, damaszt,
zefir és női nyári kelmék,
nagyon olcsó árban
kaphatók

STEINER maradvánosnál

Calea Victoriei 3. Az udvarban.

— Végrehajtják a ruhatárak
megadóztatásáról szóló rendel-
kezést. Bukarestből jeentik. A
pénzügyminisztérium utasítot-
ta a pézügyi hatóságokat, hogy
a jövőben hajtsák végre a ru-
határak megadóztatására vonat-
kozó rendelkezéseket, melye-
ket eddig igen kevéssé vettek
figyelembe. Ezek a rendelkezé-
sek előírják, hogy a színházak,
mozgósínházak és más látvá-
nyossági helyek ruhatárai mily-
módon adóznak. Az adó meg-
állapításánál figyelembe ve-
szik a ruhatárért fizetett bér-
leti összeget és más kötele-
zettségeket.

SZÍNHÁZ

A THALIA ötnapos husvétí ciklusa

A husvétí ünnepeken nem marad színház nélkül a várad közönség. A Thalia prózai együttese husvét vasárnapján megkezdte előadásait és öt nap alatt bemutatja az utóbbi hónapok legnagyobb sikerű drámai és vígjáték-ujdonságait.

Hunyady Sándornak a Vig-színházban nemrég bemutatott remek vígjátéka, a Havasi napsütés kezd meg a bemutatók sorát. Hunyady tudvalevőleg személyesen is részt vett darabjának kolozsvári próbáin és így a Havasi napsütés a legautentikusabb beállításban kerül el hozzánk is.

Mildred Harris órási sikerű amerikai vígjátéka, a Váloók lesz a következő bemutató, Stella Adorján fordításában, majd pedig Fodor László híres vígjáték-ujdonsága, a Művészpár következik.

Az utolsó bemutató John Knittel svájci író legújabb, egy csapásra világhírűvé lett páratlanul izgalmas színműve, a Via mala lesz, a budapesti színházi évad legújabb és legnagyobb sikere.

A Thalia husvétí műsora:

Vasárnap délután 3: Kék róka. (Olcsó helyárakkal).

Vasárnap d. u. 6: Francia szobalány.

Vasárnap este 9: Havasi napsütés. (Hunyady Sándor legújabb, órási sikerű vígjátéka).

Hétfő d. u. 3: Ragaszkodom

a szerelemhez. (Olcsó helyárakkal).

Hétfő d. u. 6: Havasi napsütés.

Jegyek az összes előadások-

ra elővételben szedától kezdődőleg már válthatók a színház baloldali pénztáránál, napon-ta délelőtti 11-től 1-ig és délután 4-től 6-g.

Megőrült a brassói uccán egy tanító

Beszállították az elmekeórházba, ahol felakasztotta magát

(Brassó.) Tegnap délután merendítő dráma ment végbe Brassó főterén. Erős József loseni községbeli Csik megyei tanító, egy rokonát kereste a városban, mikor egyszer csak rémes kiáltásokat hallatott, majd vérben forgó szemekkel le és fel futott az uccán. Majd megállt és előbb nevető, majd síró roham vett rajta erőt és könnyek között kérdezte:

— Halljátok, hogyan sirnak a feleségem és a gyermekeim? Halljátok vagy nem? Jaj, szegény feleségem és gyermekeim!

Azután a megzavarodott tanító ismét futni kezdett abba az irányba, ahonnan felesége hangját vélte hallani

A szolgálatos rendőr beszállította az elmekeórházba Erős Józsefet. Az elmekeórházban a tanító dühöngeni kezdett, mire az ápolók megkötözték. Végül a szerencsétlen ember a fáradtságtól eszméletét veszítette és összeesett.

Az éjszaka folyamán azonban magához tért és valószínűleg tudatára ébredt, mi történt. A köteleket leoldotta és azzal felakasztotta magát. Mire reggel észrevették, a szerencsétlen tanító halott volt.

A tragédiáról értesítették feleségét, aki három gyermekkel maradt odahaza és jelenleg is áldott állapotban van.

Három újabb bombarobbanás Londonban

London, ápr. 1. Pénteken három újabb bomba robbant Londonban. Az egyik bomba a News Chronicle liberális lap

székesztőse előtt robbant, a másik kettő pedig két áruházban. A rendőrség írekre gyanakszik.

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSTA

Fényképek

nagyon olcsón és nagyon jól szavatosság mellett

Róna fényképész

műtermében kaphat Régi képekről élethű nagytapasok Str. Alexandri No. 4.

ÁLLÁS

Vincellér házaspár, józanéletű, szorgalmas jó fizetéssel azonnalra felvétetik. Str. Moldova 93. 993

Szilőbe Oradeára nő, fiatal szakmáymunkás azonnalra felvétetik. Működési bizonyítvány szükséges. Jelentkezni: váradszőlősi plébánián. 985

Selejtes kreppapír tekercsenként szállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

Bejárónő délelőtti felvétetik. Káhn, Promenada Eminescu 2. jelentkezni 2—3 óráig. 994

Bejárónőt azonnalra felvesz Horváth Emil Str. Cogălniceanu 2/c. I. emelet. 938

VÉTEL-ELADÁS

Varrógépet és kerékpárt javítok, veszek és eladok. Jakab műszersz, Avram Iancu u. 5.

Miniszteriumtól engedélyezett több fajta gyökerez szőlő oltvány kapható. Szilágyi Lajos, báró Gerliczy szőlőjébe. 987

Kétszobás modern uccai lakás használatra kiadó. Sas palota, III-ik emelet, Gyárfás. -szobas, konyha, szék, 994

Hideg földben termelt és nem pincében csirázott valódi új krumpli nagyban és kicsinyben kapható, str. Franceză 12,

LAKÁS

Egy szoba, konyha, mellékhelyiségekből álló kellemes szuterin lakás ujonnan épült magánházban, szolid két tagu család számára kiadó a kórház mellett. Miron Cristea u. 10. 997

Különbejárattal butorozott szoba azonnalra, olcsón kiadó. Calea Victoria 24. 996

Ház berendezett fűszerüzlettel, több lakással, holdas telekkel kiadó. Várad—Seleus 88. szám. 995

Butorozott különálló udvari szoba magános férfinek 1-ére kiadó. Str. Pasteur 23. (Felső csengő.) 795

KÜLÖNFELE

Mindenkinek megmondom: mi vár reá ez évben, 20 leiert és bármilyen bajaiban segíteni tudok. Str. Moldova 58/a. Oradea. 978

A volt városi szőlőtelep lett (Str. Stroiescu), a nagyalomástól alig 5 percre, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8—10-ig Str. Franceză 12. 442

Rádió műsor

VASÁRNAP

BUCURESTI. 8.30 Hanglemezek, torna, étrend, orvosi tanácsok. 9.55 Harangszó és istentisztelet. 11.15 Szimfonikus hangverseny. 13 Időjelzés, sporthírek. 13.05 Énekszámok. 13.25 Dinicu-zenekar. 14.10 Hírek. 15.05 Vidám negyedóra. 15.20 A falu órája. 16.15 Cigányzenekar. 16.45 Katonai előképzősök órája. 17.45 Hanglemezek. 18 Időjelzés. 18.02 Tánczene. 19 Orvosi krónika. 19.15 Tandin-zenekar. 19.58 Sporthírek. 20 Gala Galaction előadása. 20.15 Hanglemezek. 21 Beethoven Krisztus az Olajfák hegyén c. oratóriuma. 22 Sporthírek. 22.15 A rádió zenekara. 22.50 Hírek. 23.05 Szórakoztató zene.

BUDAPEST I. 9 Hanglemezek. 9.40 Hírek. 10 Görögkatolikus istentisztelet. 11 Református istentisztelet. 12 Egyházi ének és szentbeszéd a Várplébánia templomból. 13.20 Pontoz időjelzés. 13.30 Operaházi zenekar. 14.05 Előadás. 14.50 Egészségügyi kalendárium. 15 Hanglemezek. 16 Előadás. 16.45 Cigányzene. 17.30 Előadás. 18.10 Katonazene. — 19.30 Előadás. 20 Egyházmegyei hangverseny. 20.35 Somogyváry Gyula versei. 20.50 Sporthírek. 21 Két egyfelvonásos. 22 Cigányzene. 22.40 Hírek. 23 Táncmuzsika. 23.40 Hírek német, olasz, angol és angol nyelven. 24 Szalonzenekar 1.05 Hírek.

HETFO

BUCURESTI. 7 Hanglemezek, torna, háztartási tanácsok. 12 Tarka zene lemezekről. 13 Időjelzés, közlemények, sporthírek, vízállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny. Közben sporthírek. 13.40 Gramofon. 14.15 Hírek. időjárás-jelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofon. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Időjelzés, hírek. 19.15 Hárfahangverseny. 19.35 Hanglemezek. 20 Előadás. — 20.15 Hangverseny. 20.45 Ének számok. 21.05 Rádió szalonzenekara. 22 Hírek, sporthírek. 22.15 Zongora. 22.40 Harmónium. 23 Hírek. 23.15 Hanglemezek. 23.45 Hírek francia, német és olasz nyelven.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Pontászenekar. 15.35 Hírek. 17.15 Diákfelőra. 17.45 Hírek. 18.35 Indulók. 19.20 Helyszíni közvetítés az aknaszlatinai sóbányákból. 20 Ének számok. 20.30 Előadás. 21 Gondokaszámok. 21.30 Előadás. 22 Hanglemezek. 22.40 Hírek. 23 Cigányzene. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Szalonötös. 1.05 Hírek.

NYOMATOTT PASZTOR EDE
CÉGNÉL ORADEA
PIATA MIHAI VITEAZUL 4